

NADINE GORDIMER

OĞLUMUN
ÖYKÜSÜ

1991
NOBEL
EDEBİYAT
ÖDÜLÜ

ROMAN

Çeviri: SEÇKİN SELVİ

♥
CAN

3.
BASKI

NADINE GORDIMER

OĞLUMUN
ÖYKÜSÜ

My Son's Story, Nadine Gordimer

© 1990, Felix Licensing BV

© 2010, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Anatolialit Telif ve Tercümanlık Hizmetleri Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2010

3. basım: Ocak 2017, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 500 adet yapılmıştır.

Kapak resmi: © iStockphoto.com / Elena Ray

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/25-26

Topkapı-İstanbul

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-1132-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750711329

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

NADINE GORDIMER

OĞLUMUN
ÖYKÜSÜ

ROMAN

1991 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

İngilizce aslından çeviren

Seçkin Selvi

Nadine Gordimer'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Evdeki Silah, 2001

Ayartma, 2004

Yaşamaya Bak, 2010

NADINE GORDIMER, 20 Kasım 1923'te Güney Afrika'da dünyaya geldi. Anne ve babası Yahudi'ydi; kuyumculuk yapan babası Rusya'dan, annesi İngiltere'den göç etmişti. Aldığı manastır eğitiminden sonra Johannesburg'da Witwaterstrand Üniversitesi'ni bitirdi. Nadine Gordimer, yazmaya dokuz yaşında başladı ve on beş yaşındayken yazdığı ilk kısa öyküsü Güney Afrika'da bir dergide basıldı. On yıl sonra, 1949'da, ilk öykü kitabı *Face to Face* yayımlandı. İlk romanı *The Lying Days*, 1953 yılında çıktı. Nadine Gordimer, bugüne kadar on roman ve yedi öykü kitabının yanında, edebiyat eleştirileri ve değişik konularda pek çok makale yazdı, konferanslar verdi. 1974 yılında *The Conservationist* adlı kitabıyla Booker Ödülü'nü, 1991 yılında da Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı. *Kimi Güzelliklere Dođar, Oğlumun Öyküsü, Ayartma, Evdeki Silah, Başka Dünyalar, Yanımda Kimse Yok, July'ın İnsanları* Türkçeye çevrilmiş eserleridir.

SEÇKİN SELVİ, Üsküdar Amerikan Koleji'ni bitirdi. Öğrenimini Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nde sürdürdü. *Tiyatro 70* ve *Edebiyat 81* dergilerini çıkardı. *Günaydın* ve *Sabah* gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı. *Milliyet Sanat* dergisinde tiyatro eleştirileri yazıyor. MGS Merkezi ve Yeditepe Üniversitesi'nde eleştiri dersi verdi. Asaf Çiyiltepe Ödülü, Aydın Üstüntaş ve Çevirmenler Derneđi Onur Ödülü alan Selvi, 1957' den başlayarak tiyatro, felsefe, edebiyat dallarında 150'den fazla yapıt çevirdi.

Rheinhold için

Babam var diyorsun ya, bırak ođlun da desin.

WILLIAM SHAKESPEARE

“13. Sone”

Nasıl mı öğrendim?

Ona yalan söylüyordum.

Kasım. Ders çalışma izindeydim. Son sınıf öğrencilerine sınavlardan iki hafta önce evde kalıp sınava hazırlanma izni verilirdi. Bir arkadaşın evinde ders çalışacağımızı söyleyip sinemaya tüyüyordum. Bizleri ancak bir yıldan bu yana sinemalara almaya başlamışlardı; böylece çifte özgürlüğün tadını çıkarıyordum: dersi asmak ve Beyazların oturduğu bir banliyönün sinemasındaki kahverengi suni kadife koltukta oturabilmek. Babam pek varlıklı değildi ama annemle babam, kız kardeşimle benim gençliğimizi kendilerinininki gibi parasızlık yüzünden heder etmek istemiyorlardı; bana verdikleri harçlık, o günlerdeki sıkışıklıklarının elverdiğinden çok fazlaydı. Yeni açılan kültür merkezindeki sinemalardan birinin beş matinesine girmek için fuayede bekliyordum. Tam o sırada, bir başka sinemanın bir önceki matinesinden babam ve bir kadın çıktı.

Babam karşımdaydı; birbirimizi gördüğümüz anda, o beni değil, ben onu yakalamış oldum. İnsanlar aramızdan gelip geçerken biz öylece durduk. Sonra babam, yanındaki kadınla birlikte, sinemanın karanlığından gün ışığına çıkanların göz kamaşıklığı içinde yanıma geldi.

Hannah'ı hatırladın, değil mi, dedi.

Kadın da, bakışlarımı babamdan kendisine çevirmem için ister istemez gülümsedi –çünkü yanaklarımı kasan, ensemden yukarıya soğuk su yürüyormuş duygusu veren sorular, yanıtlar, kavrayışlar, safdillik ve düş kırıklığıyla yüklü bakışlarımı babamdan ayıramıyordum–tabii tanışıyoruz, ben Hannah Plowman, dedi.

Merhaba, dedim. Babam zorla söyletmişti bunu; sanki Benoni'den uzakta, bozkırın öte ucundaki minik evimizdeydik ve sanki ben, bir teyzeye ya da teyze kızına tanıştıran altı yaşındaki bir çocuğun utangaçlığını aşmaya zorlanıyordum. Babam, hangisini seyredeceksin, diye sordu. Benimle konuşurken, üzerine sinen kadının kokusunu alacakmışım gibi, geriye çekildi. Neyi seyredeceğimi bilmiyordum. Gülümsemeyi, hatta gülmeyi, hatta bu karşılaşma çok sıradanmış gibi davranmayı beceriyorlardı. Ama gerçekten öyleydi: gitmeyi düşündüğüm filmin adı aklımdan çıkıvermişti; tıpkı bu karşılaşmanın da aklımdan çıkması, ayaklarımın altında ezilip onunla birlikte gömülmesi gerektiği gibi. Babam, Bertolucci –İtalyan filmi– o çok iyi, derken doğal olarak eklenmesi gereken “biz çok beğendik”in yaratacağı çağrışımlardan özenle sakındı. Kadın da coşkuyla başını salladı. Babam, görülecek film o, Will, diyordu. Sesi, bir başka yaşamdan, babamın o her zamanki ölçülü öğütlerini verdiği yaşamdan gelen bir yankıydı. Sonra babam, hadi git keyfine bak gibilerden bir el işareti yaptı, kadın birtakım nezaket sözcükleri mırıldandı ve geldikleri gibi ölçülü bir tavırla yanımdan uzaklaştılar. Bunun gerçekten olduğuna inanabileyim diye arkalarından baktım; değişik köylü kültürlerinden esinlenmiş modaların karışımı pamuklu giysisinin altında çıplak, pembe, lobut bacakları ve kaba sandaletleriyle kadın, omuzlarını koluma yatırarak defalarca temizleyiciye götürdüğüm ceketiyse babam. Sonra nereye gittiklerini

görmeyeyim diye at gözlüğü takmış gibi hep önüme bakarak fuayeden fırladım, bir otobüse atlayıp dosdoğru eve, aşına okul kitaplarının arasında güvence duyacağım odama kapanmak üzere, eve koştum.

Babam, şehrin –Johannesburg’un– doğusundaki altın damarlı kayalıklar boyunca kurulmuş kasabalardan birinde öğretmendi. Büyükdedesinin ya da dedesinin nereden geldiği hakkında kimse kayıt düşmemişti, o kuşakların hantal elleri ne mektup yazardı ne de tutardı; tuğla ve doğrama işçileri olarak yaşamlarının tek belgesi, çalışma kartları ile belediyenin onlar için düzenlediği ve şehirde çalışıp şehir dışındaki alanda oturabileceklerini gösteren, katlanmaktan kırışmış izin belgesiydi. Babam büyükdedesinin Kimberley’deki altın madenleri yöresinden geldiği kanısındaydı. Ailesinin sözlü soyağacı çoktan mezara gitmiş, elde kala kala bir fotoğraf kalmıştı. Alüvyon elmaslarını ayıklamakta kullanılan eleklerle poz vermiş bir grup işçinin arasında, Beyaz bekçinin hemen yanında, yüz çizgileri aileden biri olduğunu belli eden dışsız biri sırtırdı. Fotoğrafın arkasında adı yazılı değildi.

Öğretmenin babası ise ailenin Cape Town’dan gelen ana tarafının geleneksel zanaatlarından birini benimseyerek bir garajda döşemeci atölyesi açtı. Garajda araba yoktu. Oğulcuğu, arabalarla oynamak yerine, koltuk ve kanepelerin çıplak yayları üzerinde zıplar; iplik ve kumaş tiftikleri, buklelerinin arasına daldardı. Ailede toprağı, çimentoyu, tahtayı ve kıtığı aşarak kalemle kitaba sarılan ilk kişi, işte bu oğlan oldu. Okulları bir tamam okuyup bitiren ilk kişi de yine oydu. Öğretmen oldu. Sonny, aile büyüklerinin övünç kaynağıydı ve ailenin ilk erkek çocuğu olmasından dolayı ona taktıkları “Oğulcuk” adı, çocukluktan erkeklığe geçtikten sonra bile ömür boyu üzerinde kaldı.

Sonny, karısı Aila'yla evlendiği ve önce kız, ardından iki oğlan çocuklarının dünyaya geldiği yıllarda, çalışmasının karşılığında düzenli zam alarak, yeteneği ve kıde miyle yükselerek hep aynı okulda öğretmenlik yaptı. Kızları da, tıpkı babası gibi, ailede “Bebek” olarak sevinçle karşılandı ve bu ad da onun üzerinde kaldı. Yaşamının tüm konularında kimse onu Bebek dışında bir adla anmadı. Oğlanın adı, Will'di; William'ın kısaltılmışı. Suni deri kaplı ciltteki ucuz basım “tüm yapıtları”, ufak oturma odasındaki cam kapaklı kitaplıkta –hem de sırf kültürlü görünmek hevesinden değil– duran Shakespeare'in adı verilmişti oğlana. Sonny bunları defalarca okumaktan bıkmazdı; yaldızlı harflerin silinmiş olmasına ve aradığı kitabı el yordamıyla seçmek zorunda kalmasına karşın, Sonny'nin eli doğruca bu cilde giderdi.

Aile büyüğlerinin övücü, içlerinden birinin kendi sınıflarından yükselmesinin verdiği sevinci ve aynı zamanda, gururları bunun açığa vurulmasını engellese de, onun aralarından gitmesinin verdiği kaçınılmaz üzüntüyü içeren, yoksullara ve cahillere özgü kibir değildi. Bu övünç, tıpkı su bulucusunun çatal değneğin titreşimine bağlı içgüdüğü gibi, Sonny'nin farklı ve üstün olduğunu sezmekten kaynaklanıyordu. Üstelik, Sonny'nin ailenin öteki bireylerinden daha açık tenli olmak yerine daha koyu renkli olmasına, yani normal olarak onu horlamalarına yol açacak özellikte olmasına karşın, yine de övünç duyuyorlardı. Sonny'nin tüm özellikleri ve tüm yaptıkları, onun farklılığını ortaya koyuyordu.

Delikanlılıkta kesin biçimini almaya başlayan yüz, kalın kaşların altında ince, uzun, sevecen görünüşlüydü. İri kara gözleri, derin düşüncenin fiziksel belirtisi gibi görünen koyu halkalarla çevriliydi. Çocukluğun yumuk yumukluğundan sıyrılan elleri bile olağandıydı; avuç içi kıvrımına oranla çok uzun olan parmaklar, dokunma ve

beceride gerilimli ama tokalaşmada ve okşamada dingindi. Kendi yaklaşımlarının ve kendine yaklaşanların bütün uygunluğu çerçevesinde, onun salt kendisi için ayrılmış bir kızla evlenmesi de yerindeydi, bu onun *hakkıydı*. Kızın atalarından gelen ve dinsel yanı genç kuşaklarca ihmal edilen ya da hepten unutulmuş ama aile içinde hâlâ süren gelenek uyarınca görücü yöntemi evlilik değildi bu. Aila öylesine kendi halinde öylesine sessiz bir kızdı ki, çevresindekiler güzelliğini hak etmediğini düşünerek sinirlenirlerdi. Güzelliği boşa gidiyordu; delikanlılar, erkekler, ondan bir karşılık görebilmek için ne söyleyeceklerini bilemezlerdi. Ensesine toplanmış parlak siyah saçlarından oluşan ırmak, içlerinden biri uğruna hiç aşağılara dökülmeyeceğe benziyordu. Giysilerinin altında minyon gövdesinin neye benzediğini akıldan geçirmek olanaksızdı. Güzel dudakları ve dişlerinin gülümseyişi, yaşlı bir kadını ya da çocuğu selamlarken nasılsa, bir erkeği selamlarken de aynıydı. Bir erkeğin yaklaşımının ne demeye geldiğini anlamıyor gibiydi.

O tavırda biri için tek yol olan susmak yöntemiyle kızın neyi istemediğini kestirebilen tek kişi Sonny idi. Sonny olunca konuşuyordu; (onun ailesi gibi bir ailede bir kıza yaklaşmanın en doğru yoluyla) erkek kardeşlerinden biri, tanıştırdıktan birkaç gün sonra Sonny onu ilk görmeye gittiğinde, başkalarının yanında hiç sesini çıkarmayan kızla sanki çok önceden başlamış bir konuşmayı sürdürüyorlarmış gibi sohbeta girdiler. Herkes kızın sessizliğini yanlış yorumlayıp kendini beğenmişliğine veriyordu; belki Sonny de bir başka açıdan yanlış yorumladı bu tavrı, yumuşak eldiven giydirilmiş irade gücü olarak algılamak yerine, görünürdeki kendi halindeliğe verdi. Bir kadınla bir erkek arasındaki en derin anlayış çerçevesinde bile nelerin gizli kaldığını kimse bilmez. Aila flört nedir bilmemişti, herhangi bir erkeğe birey olarak dikkat

etmemiş, kafasındaki “koca” kavramına uygun olarak ömür boyu yaşanacak bir dost ve sevgili gözüyle hiç bakmamıştı. Sonny’ye, kendi benliğinden başka her şeyi verdi, kişiliğinin bir bölümünü ayrı bir kimlik olarak kendine saklamamış olsaydı, Sonny’ye verdiği her şey daha az değer taşırdı. Birbirlerine duydukları sevgiye, Sonny’nin belki de nedenini bilmeden karısına beslediği saygıyı, aşk ve sevginin öznelliği dışındaki o kutsal özelliği katan, işte bu korunmuş kimlikti.

Aşk ve sevgi vardı. Resmen nişanlandıktan sonra evlendiler –hatta Sonny, üzerinde elmas kırıntısı olan bir yüzük bile taktı kıza– ve evleninceye kadar da hiç sevişmediler. Başkalarının yanında birbirlerine sevgi sözcükleri söylemediler, birbirlerini sevdiklerini kanıtlayacak davranışlarda bulunmadılar, oysa kızın giysilerinin altında gerçek bir vücut vardı, Sonny’ye sunulan bütün özellikleriyle güzel bir vücut: Sonny’nin ağzını kara üzüm gibi dolduran esmer meme uçları, minik göbek çukuruyla düzgün bir karın, annesinin çeyiz sandığına yerleştirdiği geceliğin sateni gibi ipeksi ve kaygan dişiliği. Birbirlerini tanımadan önceki yaşamları, birlikte kuracakları yaşamları hakkındaki düşlerle dolu tüm konuşmalarının hemen hemen hepsi, Sonny’nin neredeyse gizlice onun içine kayıvermesiyle son bulur ve ikisini birden sarıveren zevk her zaman bir sürpriz gibi yaşanırdı. Birbirlerinden çok etkileniyorlardı. Yaşamlarını etkileyecek konularda, çoğu kez hiç konuşmadan aynı kararlara varıyorlar, konuşmalarında, günlük yaşantılarında kendi aralarında biçimlenip gelişen bir yaşam sürüyorlardı. Ateşin karşısında kıvrılıp yatan kediler gibi bir uyum içindeydiler.

Çocuk yapmaya karar verdiler ama ikiden fazla çocuk istemiyorlardı. Kendi kökenlerindeki, yoksullara özgü o düşüncesizce ve sorumsuzca kalabalıklaştırılmış ailelerden olmaya niyetleri yoktu. Yine de, çocuklarına, bir

çocuğun hakkı olduğuna inandıkları fırsatların, sağlıklı ve mutlu bir gelişmenin ötesinde ayrıcalıklar vermeyi düşünmüyorlardı. Aila, arada bir ailenin yaşlılarını hoşnut etmek için dinsel törenlere katılsa da, gerçekte ikisinin de dinsel inancı olmaması, aralarındaki ilk hoş yakınlamalardan biri oldu. İkisi için de yaşamın anlamı, yararlı bir yaşam sürmekle çerçeveseleniyordu. Yararlı yaşamın ne demek olmadığını iyi biliyorlardı: Bu, insanın yalnızca kendisi veya çocukları ya da akrabalar topluluğu için yaşamaması demektir. Ancak, yararlı yaşamın ne demek olduğunu henüz bilmiyorlardı. Bildikleri tek şey, bir topluluğa karşı sorumluluk duymak gerektiği idi; bu topluluk da ancak içinde buldukları topluluk olabilirdi. Önce yasalar, sonra da günlük yaşamın bağlılıkları ve bağımlılıklarıyla o toplulukta yaşamın getirdiği ortak düşünceler ve kaygılar, onları bu topluluğa ait kılıyordu.

Sonny, kendi yolunun okuldaki çocuklara karşı özel bir sorumluluk çizgisinde yürümesi gerektiğini hissediyordu. Bu sorumluluk, kendi sınıflarındaki öğrencileri yetiştirmek bilincinden okuldaki bütün çocukların gelişmesi sorumluluğuna kadar uzanıyordu. Sonny, toplum ile ana babaların yaşam savaşından kopuk bir lüks, bir ayrıcalık gibi görünen eğitim işlevini üstlenmiş okulu yakınlaştırmak gerektiğini duyuyordu. Kendisini Shakespeare okumaktan alıkoyan kitaplar aldı. Toplumun, yani öğrencilerin ana babalarının, akrabalarının ve komşularının sosyal eğitimini okulun işlevlerinden biri olarak gören kuramı kavrayıp özümsemek için bu kitapları defalarca okudu. Bir okul aile birliği kurdu, ana babalar için bir danışma hizmeti geliştirdi, özürli çocuklar için özel araç gereç almak üzere para topladı, son sınıflardan kızlı erkekli öğrenci grupları kurup düşkünlerevindeki odaları onarttı. Daha başka ne yapabiliirdi? Topluluğun kalkınması için, şehrin Beyaz kesimindeki Rotary ve Lions ku-

lüplerine başvurdu; lütfedip doktorlarını, hukukçularını, amatör tiyatro ve müzik topluluklarını okul salonunda konuşma ve gösteri yapmak üzere göndermelerini rica etti.

Aila'nın izleyeceği yolu bulmak kolay olmadı. Her şeye hazır olmanın tetikte duran sessizliği içinde bekliyordu. O da okumuştı ama baba evinde hep kadınların dizi dibinde yaşayıp on sekizinde evlenmiş ve hiç çalışmamıştı. Sonny, yemek pişirip koynuna girmekten başka özelliği olmayan bir karısı olsun istemiyordu. Aila da, kocası kendisinin nasıl olmasını istiyorsa öyle olmayı istiyordu, bu nedenle yararlı bir çalışma yaşamına hazırlık olsun diye sekreterlik kursuna gitti, mektupla öğretim yöntemiyle psikoloji öğrenimi yaptı. Sonny'nin düşük ücreti, Aila'nın para kazanma gereksinimi duyması için yeterli nedendi ama para onlar için öncelik taşıymıyordu. Aila, ilk çocuğuna gebeyken akşamları otururlar, mektupla öğretim okulundan gelen malzemeyi irdelerler, Sonny karısının ödevlerine yardım ederdi. Bebek doğduktan sonra, genç anne mama saatleri ve ev işleri arasındaki zamanları kitaplarının başında geçirir, genç baba da masanın karşı tarafına oturup öğrencilerinin ödevlerini düzeltirdi. Titiz çalışmalarının arasında kimi zaman Sonny, öğrencilerden birinin gülünç bir yanlışıını karısına okur, gülüşürlerdi. Kimi zaman Bebek'in ağlaması çalışmalarını böler, kimi zaman da Sonny'nin uzun parmaklarıyla karısının boynunu okşaması ya da Aila'nın elinin bir an Sonny'nin eline değmesi onları sevişmeye götürürdü.

Eşyalarını taksitle aldılar. Cumartesi sabahları önce-leri otobüsle, sonradan para biriktirip aldıkları arabalarıyla şehre, alışverişe giderlerdi. Bebek, konçları fırfırlı beyaz çoraplar, Will de babasının cumartesi kılığının minyatür kopyası olan uzun pantolonlu safari takımı giyerdi.

Sonny ve Aila, kendileri gibi olan, yani en ucuz yerden alışveriş etmek zorunda kalan, haftada bir çocuklara dondurma ve fıstık almak, kendileri de içki satan dükkânlarda Beyazlara ayrılan bölümün yanındaki kuyruğa girip bira almak lüksünü yaşayan ailelerin alameti farikası sayılan O.K. Bazaars logolu plastik torbalarda haftalık yiyeceklerini taşırlardı. Bu insanlar, yağmurdan sonra birden boy veren bitkiler gibi, cumartesileri şehirde boy gösterirler; sokaklar, ana babalarının peşinden yürüyen çocuklarla, küçük ve köhne kulübelere saray boyutları getirmek için “Granada”, “Versailles” gibi adlar verilmiş yatak odası ve oturma odası takımlarındaki indirimli etiketleri inceleyerek vitrinlere bakan erkekler ve kadınlarla dolardı. Hafta içinde bu kalabalık ortadan kaybolur, itaatle boyun eğerek şehir dışında kendilerine ayrılmış bölgeye çekilirlerdi. İşçiler fabrikalarda olur, öğretmen görevlendirildiği okula yollanır; erkek, kadın, çocuk, herkes o sınırlı alanda çizilmiş günlük yollarına giderdi. Şehirde, hukukçular, emlak komisyoncuları ve belediye memurları, cumartesinin ortak kullanımından gelen molozlardan temizlenmiş geniş sokaklarda itişip kakışmadan rahat rahat salınırlardı. Şehir, Beyazlara kalırdı.

Sonny ve karısı, “Granada” ya da “Versailles” takımlarına imrenmezlerdi. Shakespeare’i kavramak, insanı dünyaya egemen büyük mağaza sahiplerinin avı durumuna getiren ve gösteriş adına kendini ucuza sattıran o ahmaklıktan kurtarır. (Bunlar sahte değerlerdir. Sonny bu tanımları çok daha sonraları yapabildi.) Genç çift bu değerlere kapılmamakla birlikte, Beyazlardan alışveriş etmek için her cumartesi şehre inen kalabalıktan görünürde ayrılmazlardı. Çocuklarının ellerinden tutar, içeriye hiç girmediklerini, giremediklerini akıllarına getirmeden şehirdeki iki sinemanın önünden geçerlerdi. Çoluk çocuk acıkınca, Sonny, Rum’un dükkânından cips alır, çocuklar bir

yandan yürüyüp bir yandan cipsleri yiyip bitirince Sonny ve Aila, sirkeyle ıslanmış kesekâğdını buruşturur, belediyenin çöp sepetlerine atarlardı. Rum'un dükkânında sinek pisliğiyle beneklenmiş yapay çiçeklerin ve ketçap şişelerinin durduğu birkaç masa vardı. Bu masalarda yemek servisi yapılırdı ama Sonny'nin ailesi orada hiç oturmazdı. Çocukların tuvalete gitmesi gerekirse –ki her sefer gerekirdi– onları tren istasyonundaki tuvalete götürürlerdi. Alışveriş yaptıkları büyük mağazada öteki müşteriler için bir tuvalet olmasına karşılık, onların ırkından olanlar yalnızca istasyondaki tuvalete gidebilirdi. Görkemli bir vahşi hayvanın, başkasına geçit vermemek için kendi avlanma ve çiftleşme alanının sınırını çizmesi gibi, belediye de cumartesi kalabalığının geçemeyeceği yerlerde uyarıcı bir koku, tartışılmaz bir otorite kokusu yayıyordu sanki. Onlar da bu kokunun ne demeye geldiğini anlıyorlardı; bu koku hep vardı, onu her zaman tanımışlardı. Yasağı gösteren levhalara gerek yoktu; şehirde bu tür levhalardan ancak birkaç tane vardı, örneğin, sokak ve park banklarında. Kitaplıkta böyle bir yazı yoktu; ama bu kez kitap kokusu, sararmış kâğıtların serin küf kokusu, ciltlerin deri kokusu ve konyağın, içinde dinlendiği fıçının kokusunu sindirmesi gibi kitapların dizildiği raflardan sinen ahşap kokusu niteliğine bürünmüş o mahut kokunun geldiği binaya girmenin yasak olduğunu bilmezden gelen kimse çıkmazdı.

Shakespeare tutkununun belediye kitaplığına girme hakkı yoktu ve Beyazlar koltuklarının altında kitaplarla kitaplıktan çıkarılarken, o bunun üzerinde hiç durmaz; sütunlu kapısının üzerinde belediye arması “CARPE DIEM”¹ yazısı bulunan bu yapının kendisi için neyi temsil ettiğini anlamazdı.

1. (Lat.) Gününü gün et, yarını düşünme. (Ç.N.)

İrk ayrımının en sert muhaliflerinden Nadine Gordimer, genellikle Güney Afrika'da yaşanan ayrımcılıktan yola çıkarak sıradan insanların ahlaki ikilemelerini, pişmanlıklarını ve seçimlerini, sarsıcı bir anlatımla irdeler.

Oğlumun Öyküsü, Nobel ödülü sahibi Nadine Gordimer'in yazarlık tarihçesindeki önemli bir dönüm noktasıdır. Önceki kitaplarında Gordimer, ırk ayrımının şiddetle yaşandığı, ırkçılığa karşı insanüstü bir direncin sürdürüldüğü Güney Afrika'daki Beyazların yaşam tarzını, kara derililere yaptıkları zulmü Beyazların ağzından yazmıştı. *Oğlumun Öyküsü*'nde ise hem Beyazlarla Siyahları ayıran somut sınırı aşarak siyahların yaşam koşullarını irdeliyor, hem de romanı Siyahların ağzından, onların bakış açısıyla aktarıyor.

Romanın kahramanı Oğulcuk (Sonny) kara derili, kültürlü, kendi halinde bir öğretmendir. İrkçi Apartheid yönetiminin kitlesel kısımlara başlamasıyla direnişçilere katılır ve hareketin liderlerinden biri olur. Tutuklanır, hapse girer. Hapisteyken davasıyla ilgilenen uluslararası bir insan hakları kuruluşunun temsilcisi Beyaz kadınla yaşadığı tutkulu aşk, bu kitaba aynı zamanda unutulmaz bir aşk romanı niteliği kazandırıyor.

Kapak resmi: ELENA RAY

ISBN 978-975-07-1132-9

9 789750 711329